

1921. NOVEMBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

21—22. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:
BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 120 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1921. évre alapító és rendes tagokra nézve egyaránt kivett 40 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezenfelül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

← A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. →

(Telefon : 37—22.)

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

Meghívó

az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére.

Az Országos Erdészeti Egyesület folyó évi rendes közgyűlését december hó 17-én délután 5 órakor Budapesten, saját helyiségeiben (V., Alkotmány-u. 6. sz.) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett egyesületi tevékenységről.

2. Tizenöt választmányi tag választása. Az igazgató-választmányból kilépnek, de újra választhatók: Bartóky József dr., Csik Imre, Darányi Ignác, Hering Samu, Hinfner György, Kacsanovszky József, Kendeffy Gábor gróf, gegesi Kiss Ernő, Péch Kálmán, de Pottere Gerard, Rónai György, Schmidt Ferencz, Tomcsányi Gyula, Török Sándor, Vadas Jenő.

3. Jelentés az 1920. évi számadásokról és az 1922. évi költségvetés előterjesztése.

4. Jelentés a Deák-Ferencz-alapítvány kamataiból kiirt pályázatokról.

5. Indítvány a jövő évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

5. Egyéb indítványok. (Ilyenek az alapszabályok szerint a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)

Van szerencsénk az egyesület t. tagjait felkérni, hogy a közgyűlésen minél számosabban vegyenek részt.

Az elnökség.

*

A közgyűlést követően társas étkezés van tervbe véve, melynek helye és ideje magán a közgyűlésen fog közzététetni.

II.

Felhívás

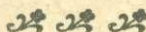
a Horváth-Sándor-alapítvány jutalomdíja tárgyában.

A Horváth Sándor-alapítványból a f. évben négy, egyenkint 1000 K-ás jutalomdíj lesz kiadható. Ezekkel a jutalomdíjakkal az egyesület oly tagjai lesznek jutalmazandók, akiknek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén általánosságban vagy bizonyos ágazatra nézve sikeresnek és hasznosnak s ennél fogva elismerésre méltónak találtatik.

Az Országos Erdészeti Egyesület minden tagjának jogában áll kellően indokolt javaslatot tenni, hogy az elismerő jutalmakra kiket tart legérdemesebbnek. Felkérjük tehát az egyesület tagjait, hogy ezen jogukkal élni és javaslatukat az egyesülethez intézett levélben legkésőbb f. évi december hó 8-áig beküldeni sziveskedjenek. Névtelen ajánló levelek figyelembe nem részesülhetnek.

Budapest, 1921. évi november hóban.

Az egyesület elnöksége.

A bajor király sárvári erdei.*)

Irta: *Scherg Károly* m. kir. erdőmérnök.

Midőn a csehek a felvidéket megszállták, nekem is hamarosan kiadták utamat s Terezienstadtbá internáltak, honnan sikerült kiszöknöm Bajorországba. Itt alkalmam volt megcsodálni a bajorok híres erdejét, a Spessartot és itt támadt az a gondolatom, hogy miért ne lehetne itthon is Spessartot teremteni, mely szakszerű kezelése folytán tanulmányi kiránduló helye lenne a szakférfiaknak, s melyben a festő, a művész is megtalálná a csodálni valót.

Hazaérve, itt ültek a románok, s én a viszonyok javulásáig önköltségemen egy évi tanulmányi szabadságot kértem, hogy a bajor királyi sárvári uradalomnak eddig német üzemtervét, a legújabb magyar előírásoknak megfelelően magyarul készítsem el és emellett eme bajor mintára kezelt erdőkben a belterjes erdőgazdálkodást tanulmányozzam. A szabadságot megkaptam azzal a kikötéssel, hogy tapasztalataimról be fogok számolni s ennek a kötelességemnek óhajtok most eleget tenni. Teszem ezt annál nagyobb örömmel, mert oly birtokos erdejét ismertethetem, ki külföldi uralkodósága daczára is büszke rá, hogy magyar földesur, s ki kötelességének tartotta, hogy megtanuljon magyarul, nemcsak néhány szót, hanem hogy tisztviselőivel, kiknek lakására is minden alkalommal ellátogat, de legegyszerűbb cselédjeivel is el tudjon beszélgetni és így személyesen bensőbben ismerje meg gazdaságát, s ki ugy ezzel, mint mező- és erdőgazdaságának folytonos fejlesztésével igazán sok magyar birtokosnak követésre méltó példát szolgáltatott; másrészt oly munkát tárhatok fel, melyben nagyrésze van a bajor Spessartban született édesatyámnak, *Scherg Lőrincz* erdőmesternek, ki 37 éve fáradozik a sárvári erdők mintaszerűvé tételén.

A sárvári erdőkben még nem találni faóriásokat, hisz nagyrésze még fiatal erdő, mely csak 1892 óta van rendes üzemterv szerint kezelve, de ha megismerjük az erdő történelmét és a mai erdőt a szomszéd erdőkkel hasonlítjuk össze, melyek tipikus képeit

*) E közleménynek különös aktualitást ad Lajos bajor király időközben beállott halála, melyről más helyen emlékezünk meg. *Szerk.*

mutatják a magyarországi sík vidéki erdőgazdálkodásnak, akkor látjuk csak és tudjuk értékelni a bajor erdészek munkáját.

A sárvári erdőhivatalhoz tartozó erdőbirtok (egész területe 7864 k. hold). Vas vármegyében 12 község határában szétszórva fekszik és négy kerületre van osztva, melyek ismét számos különálló dűlőből állanak.

Eme szétszórtságánál fogva a talaja is igen változatos. A legkitünőbb folyami iszaptól a legsilányabb kavicsig s a laza homokos talajtól a kötött agyagig minden talajváltozatot fellelni, s minthogy az a főelv érvényesül, hogy „minden talajnak, minden foltnak a maga fanemét“, azért a fanemek eloszlásáról készített térképek igen változatos képet mutatnak. Az új térképeken ugyanis minden részlet az ott uralkodó fanemnek megfelelően más-más színnel festetett ki s az ott még előforduló más fanemek elegyaránya egy kis körben az illető fanem színével jeleztetett. Pl. egy részletet, melyben van 0·5 tölgy, 0·2 csertölgy, 0·3 gyertyán, ki festették a tölgy színével (gumigutti és égetett sienna keveréke), a benne lévő köröcskében 0·5-nyi rész fehéren maradt, 0·2 részt a cser színével (czitromsárga) és 0·3 részt a gyertyán színével (vil. zinóberzöld) festettek ki.

Ép így a többi fanemekre is jól elütő színekből a következő szinkulcsot állítottam össze: Bükk sötét chrómzöld, juhar söt. vízzöld, luczfenyő világos csontfekete, amerikai dió söt. lámpafekete, jegenyefenyő söt. berlini kék, nyír világoskék, fűz indigó söt., kan. nyár lila, gleditsia söt. indiai vörös, erdeifenyő vil. indiai vörös, feketefenyő cinóber, veresfenyő karmin III. söt., kőris karmin I. vil., szelidgesztenye söt. szépiavörös, szil umbra, éger Braunlack vil., ákác Neutraltinta, hárs nedvzöld 2. vil.

A korok az egyes részleteknek különféleképp való sraffozásával jeleztettek. 0—20 éves tiszta maradt, 21—40 éves szaggatott, ritka vékony vízszintes, 41—60 éves ritka vízszintes vékony *teljes* vonallal, a 61—80 éves szaggatott sűrű függélyes vastag, a 81—100 éves sűrű függélyes vastag *teljes* vonallal jelöltetett.

Az egyes fanemek által elfoglalt területek nagyságát és a fanemek százalékos elosztását a táblázat tárja elénk. Ebből rögtön szemünkbe ötlük a gyertyánnak nagymérvű jelenléte, de ha megismerjük az erdő történelmét és figyelmesen vizsgáljuk a kor-

A főbb fánemek eloszlása terület és százalék szerint a bajor király sárvári erdeiben.

Fánem	A kerület neve és erdőterülete						Együtt kat. hold	o/o
	Péterfa	Sárvár			Káld	Pornó		
	40 éves ford.	számláló	80 éves ford.	40 éves ford.	80 éves ford.	30 éves ford.		
Kocsányos és kocsánytalan tölgy	15·8	7·7	174·4	109·7	1426·6	374·2	2108·4	28·3
Gyertyán	0·2	5·7	87·9	77·9	1597·8	273·7	043·2	27·2
Csertölgy	—	—	152·0	1·9	1045·5	63·8	1263·2	16·8
Erdeifenyő	0·7	—	38·1	—	75·7	617·5	732·0	9·7
Luczfenyő	0·4	—	65·7	—	73·0	135·6	274·7	3·6
Amerikai és magas-kőrös	16·5	4·2	29·1	81·1	54·1	9·0	194·0	2·6
Feketefenyő	—	—	88·2	—	58·7	0·1	147·0	2·0
Ákác	6·8	—	0·8	10·2	101·9	—	119·7	1·6
Szil	13·1	26·9	14·8	68·5	—	—	123·3	1·6
Nyír	—	—	—	—	116·8	2·1	118·9	1·6
Bükk	—	2·1	1·4	0·2	92·0	15·3	111·0	1·5
Mezgés és hamvas éger	9·0	0·9	13·3	10·9	29·3	0·3	63·7	0·8
Juhar	—	5·0	6·0	20·1	23·4	—	54·	0·7
Kanadai nyár	22·9	—	—	21·0	—	—	43·9	0·6
Fűz	29·0	1·8	—	9·2	0·7	—	41·7	0·6
Hárs	—	1·9	—	19·3	1·1	—	22·3	0·3
Fekete-, fehér- és rezgőnyár	11·8	—	0·1	2·8	2·6	—	17·3	0·2
Jegenyenyő	—	—	—	—	—	11·1	11·1	0·1
Cseresznye	—	—	—	6·0	—	—	6·0	0·1
Vörösfenyő	—	—	—	0·9	—	4·5	5·4	—
Amerikai dió	0·2	—	—	2·8	—	—	3·0	—
Gledicsia	—	—	—	1·2	—	—	1·2	—
Tisz'ás	6·3	—	0·7	0·1	2·3	0·2	9·6	0·1
Összesen	133·7	56·2	672·5	443·8	4701·5	1507·4	7515·1	100%o

osztályok eloszlását, főképp a káldi kerületben, akkor belátjuk, hogy a 40 év előtti, kiélt talaju, legnagyobbbrészt nyirrel és borókával fedett, agyonlegeltetett erdőkből a könnyen megtelepedő s a talajt javító gyertyán nélkül nem lehetett volna elérni, hogy akkora terület (a káldi kerület 4701 k. holdnyi területéből 2743 k. hold, tehát több, mint a fele) ujittassék fel az utolsó 40 év alatt és legyen nemesebb fanemek könnyen való alátelepítésére alkalmassá téve. A régi borókás, füves, a legelőmarhától keményre tiport talaj helyett most fűnélküli, lombtakaróval fedett porhanyó humusztalajunk van, melyben a védőállomány alá való telepítéssel minden fanem könnyen megtelepíthető s melybe mint hízagypótló és a nemesebb fanemek magas növést és ágtisztulását elősegítő talajárnyaló fanem, a gyertyán is elegyedik természetes uton. A felujításnál, de főképp a tisztítások és erdőléseknél természetesen a legnagyobb körültekintéssel kell eljárunk, hogy a gyertyán a nemesebb fanemek kárára főállományvá ne váljék.

Evvel szemben igen kis %-kal van képviselve a bükk. Ugyancsak a káldi korosztálytáblázatból látni azonban, hogy régen három szép példányt kivéve (most mint természeti emlékek tartatnak fenn), bükk egyáltalában nem volt, mert a régen agyonlegeltetett füves erdőben szaporodni nem tudott. Az utolsó 40 évben azonban mind erősebben igyekeznek a gyertyánt a sokkal nagyobb fatömeget adó és sokkal értékesebb bükkal pótolni. A bükk növekedéskülönbségére szép példa egy 38 éves bükk- és gyertyánnal elegyített tölgyes, melyben a bükkök háromszor oly vastagok, mint az egykoru gyertyánok. Sajnos, sem bükkmakkot, sem állományok alól kiszedett egyéves csemetét nem bir elegendőt szerezni az erdőhivatal, hogy a bükköt jobban szaporithassa.

Az összes fanemekből csak inkább a fenyők fordulnak elő tisztán, a többiek rendszeren elegyítve vannak, két-három fanem egy árnyattűrővel. Az ákác, mely 1-6%-ot tesz ki, tisztán nem alkot állományt, csakis mint szélfogó és süritő szerepel az erdőszéleken vagy egyes, a fagnak vagy a hónek igen kitétt helyeken telepített meg mint védőállomány, hogy azután, midőn alatta a másik fanem sikerrel megtelepedett, meggyűrűzve eltávolíttassék. A gyertyánhoz és bükkhöz hasonlóan a töltelékfa szerepét játsszák a juhar és hárs is.

Mint a táblázatból látni, minden, az országban előforduló főbb fanem megvan a sárvári uradalom erdeiben, melyek tengerszintfeletti magassága 155 *m* (Sárvár) és 300 *m* (Pornó) között váltakozik. De nemcsak az ott említett fanemek, hanem kisebb csoportokban vagy egyesén közbeegyítve előfordul még az *Abies balsamea*, *Abies concolor*, *Larix leptolepis*, *Pinus strobus*. *Pseudotsuga Douglasii*, *Quercus tardissima*, *Quercus rubra* (már szép makktermő példányok is vannak), szelid- és utak mellett a vadgesztenye, platán, hicori és keaki fa.

Hogy azonban a gazdálkodást jobban megismerhessük, vegyük sorba az egyes kerületeket.

1. *Péterfai kerület* a kanyargós Rába folyó öntésein és gyakran változó régi és új medrei közti részben terül el. Talaja a legfiatalabb folyami alluvium, legnagyobbrészt iszappal kevert homok, mely hol mélyebb, hol sekélyebb, alatta helyenként kisebb-nagyobb mélységben folyami kavicssal. Eme talajváltozatok és keletkezésük mindenütt világosan látható. A Rába folyó kis víz medre ugyanis laza apróbb szemű kavicsból álló talajrétegbe van ágyazva, mely helyenként 0,5—1,5 *m*-ig emelkedik a kis víz fölé. Ezt a kavicsréteget fedi 3—5 *m* vastag kötött agyagréteg. A kanyargós folyó gyakran erősen megárad és ilyenkor a sebesen folyó víz támadó erejének az alsó laza kavicsréteg ellentállni nem tudván, azt elmossa, mire a felső fedő agyagrétegek leszakadnak. Hol az egyik, hol a másik parton megtalálni a nagy szakadásokat, melyek minden árvizvel tetemesen bővülnek és a másik oldalon mindenütt látni a lerakódásokat, a hatalmas öntéseket. Ezek eleinte nagy szemű tiszta kavicsból állanak, ezt lassan elfedi a tiszta folyamu homok, majd vékony iszapréteg kerül rá, melyben már természetes uton ezrével telepedik meg a fűz és az ezen vidéken körülbelül 15 év óta elterjedt, valószínűen a vízzel az osztrák Alpokról lekerült *Solidago* gyomnövény. Áradásnál ezek a fűzveszők és a gyomok mérsékelvén a víz sebességét, nagymértékű iszaplerakódásra kényszerítik. Eme termékeny iszapos homokban mind bujábban nőnek a gyomok és minden újabb áradás új réteget rak le és az ott korhadó gyomokból és termékeny iszaptól keletkező kitűnő talajban a fűz, nyár, éger, bodza, komló és egyéb gyomokból áthatolhatatlan sűrűségek keletkeznek. Ily módon keletkezett isza-

pos homokból állanak a régi medrek és környékük, míg az átvágásokkal elszakított részek rendszeresen mély homokos agyagtalajjal birnak.

Midőn az uradalom ezt a kerületet 1915-ben gr. Batthyánytól megvette, ott rendes erdőgazdálkodásról szó sem lehetett, mert egyes cserkéregtermelésre használt tölgyasarjerdőkön kívül az egész terület fűz-, éger-, nyárfasarjából és néhány szilből, bodzából, gyomból és komlóból álló áthatolhatatlan sűrűség volt, melyben azonban a legnagyobb tömeget a sok gyom tette, úgy-hogy fa alig volt rajta.

Az 1916. év óta folytatott rendszeres gazdálkodás már erősen meglátszik az erdőn, meg a korosztálytáblázaton is. A legfiatalabb öntéseken megmaradnak ugyan a fűzek, de dugványokkal pótolják a hiányokat, hogy sűrű egyenletes állományok nőjjenek. Az erősebben beiszapolt alacsonyabb részeken a kanadai nyárt szorgalmazták dugványokkal való megtelepítés után. Az egyéves oldalhajtásokból készített 30 *cm* hosszú dugványokat jól megművelt földbe 28 *cm* mély árok merőleges fala mellé állítják és a következő árok porhanyó földjével betakarják, úgyhogy csak két rügy álljon ki. Gyomoktól az első évben tisztán kell tartani.)*

A magasabb fekvésekre az amerikai és főképp a magas kőrisültetik, mivel sokat kell küzdeni a termékeny földből előtörő buja gyomokkal, az állományok alól kiszedett és átiskolázott csemetékből nyert 3-éves suhángokból. A sárvári 30–35 éves állományokról szedett amerikai diót tavaszig halomra rakva hagyják heverni, vékonyan betakarva, mire a külső burok könnyen leválik és így elvetve, gyorsan kikel. Ezt legjobb mindjárt a helyére vetni, mert az átültetést megsínyli. Csak a legmagasabb, a víz által el nem ért helyekre való. A meglévő, sarjról keletkezett tölgyek között lévő kőris már most felszabadított, hogy magtermésre ingereltesék és a tölgyek alját természetes uton megtelepedett kőris foglalja el. A nedves mélyedésekben az éger, főképp a mezgés éger továbbra is fenntartatik. A péterfai kerület fordulója 40 év,

*) Az átültetett gyökeres dugványok sohse lesznek oly szépek, mint a helyben dugványozottak, melyek már a 2-ik évben 2—2,5 *m*-re nőnek.

de az égert és kanadai nyárt 20 éves korban vágják, míg a szép dió és a kőrisek 40 éven túl is fenn fognak tartatni.

2. A sárvári kerületben a Vadkert (I) és Szatmár (II) dülők szintén a Rába partján fekszenek, de már régebb idő óta rendszeres kezelés alatt állanak. Talajuk alluviahis eredetű mély áradásos iszapos homok és homokos agyag. Vadkertnek a város mellett a ménes körül fekvő része rétekkal tarkított számos apró erdőparcellából áll (az erdő 56 hold), melyek szálaival kezeltek.

Itt főképp a szépészeti szempont érvényesül, melyre a néhai bajor királyné, Mária Terézia osztrák-estei hercegnő természet-szeretete folytán, már régóta nagy súlyt fektetett. Öreg, festői szépségű tölgyek, öreg szilcsoportok vannak a legkülönfélébb fanekekkel tarkázva. Itt a használat úgy történik, hogy sohasem lehet látni vágást, mely az egyes csoportok alátélepítése utáni fokozatos ritkításával belülről a széle felé igen lassan történik, hogy a táj képében semmi zavarólag ne hasson.

Az I. dülő többi része, továbbá a II. és III. dülő 40 éves fordulóban kezeltek, de a szép tölgyek, kőrisek, amerikai diók 2—3 fordulóra is fenntartatnak, míg a fűz és kanadai nyárfák 20 évenként kerülnek vágás alá. Eme részekben a főfánem a gyertyánnal, hárssal és juharral elegyített vagy alátélepített tölgy és kőris, de elegyesen igen szép amerikai diók (36 évesig), madárcseresnyék, egy részben sudárnövésű gledicsiák (fája ugyan nehezen munkálható, de azért bognárok veszik), amerikai tölgyek is előfordulnak. Egyes szép 80—100 éves tölgycsoportok 10—20 éves gyertyánnal vannak alátélepítve s még állva maradnak 40—50 évig. A Rába-parton igen jónövésű kanadai nyárfás van dugványról telepitve, mely hatéves állomány $\frac{1}{4}$ holdján 1331 drb. 2—12 cm vastag, 6—9 m magas fát találtam, ami holdanként 5324 darabnak = $66 m^3$ -nek felel meg. 20-éves korig bizonyára lesz rajt holdanként 300 m^3 .

Eme kerületben a felújítás már csaknem kizárólag az idős állomány alá való telepitéssel és természetes uton történik. A jelenleg felújítás alatt álló részek tölgyekkel sűrűn berakattak s az utána következő ritkításoknál a közbeelegyíteni kívánt ott meglévő fanekekből (cseresnye, kőris, szil, gyertyán stb.) egy-egy példány egyenlétesen elosztva meghagyatott, hogy a közbeelegyedés természetes uton történjék. A ritkítások csak igen lassan,

csak a fiatalos megtelepedésével lépést tartva történnek, hogy állandó szórt fény jusson a talajra s csak a fiatalos s ne a gyom nőjön. Az utolsó fák csak akkor vágatnak le, ha a fiatalos már teljes, addig a szabad állásban vígan növekedhetnek.

A IV., V., VI-ik dülő vadvédelmi szempontból telepített vegyes fanemű remiz.

A VII. és VIII. dülő 80-éves fordulóban kezelt szálerdő. A porpácsi vasutállomás mellett fekvő esényei tilos (VII.) közép-mély és mély agyagos homokkavicson, a Haraszt (VIII.) pedig vizátnembocsátó sekély. kavicsos agyag. Az előbbi már régebbi idő óta rendszeren kezelt erdő, melyben a tölgy és csertölgy a főfanem. Igen szép 80-éves állományok vannak belőlük. Mivel már nagyon régen mindig a tölgy volt a főfanem, az újabb fiatalosokon meglátszik, hogy a tölgy tenyészetéhez szükséges talajalkotó részek egyik-másika már felhasználtatott, mert ott, ahol sűrű záródású, roppant magas törzsű, szép tölgyek állottak, ma az alátelepített tölgyfiatalos rosszul nő, betegeskedik. A csereken mindgyakrabban lép fel az erdészeti kísérleti állomás által *Poliporus nigricans*-nak meghatározott gomba. Itt tehát nem szabad tölgyet ültetni, hanem legalább egy fordulóra fanemet kell változtatni.

A VIII. dülő (Haraszt) még 40 év előtt borókás, görbe nyirekkel fedett sovány birkalegelő volt (ilyen erdőket látni még a szomszédságában), mely megművelés után teljes vetéssel erdei és feketefenyővel ujítottatott fel. Ma a talaja már erősen javult, úgyhogy a hamar kigyérülő erdeifenyő alá már csert, bükköt stb. lehet telepíteni. Egy későbbben hozzácsatolt jótalaju mezőgazdasági terület köztreshasználat után (csak burgonya) tölgygyel ujítottatott fel, mely közé a második év után gyertyánmagot vetettek. Ez a második évben kikelve, a tölgyet felfelé serkentő töltelékét ad. Egy gyenge fölt talaja nitroginnal oltott *Lupinussal* javítottatott meg.

A káldi kerület I. dülője, Szemenye nagy mocsaras rét volt, melynek semmi hasznát sem lehetett venni, mert csaknem állandóan víz alatt állott. Ezelőtt 58 évvel még a modenai herczeg gazdatisztjei felárkoltatták (2 m árokköz 1—1 m széles árok) és az így megmagasított ágyakra teljes vetéssel tölgyet, kőrist telepítettek. Ma igen szép értékes erdő áll a hajdani mocsár helyén.

A káldi kerület II. és III-ik dűlője igen változó, homokos, agyagos, sok helyt erősen kavicsos talajjal bir, mely mielőtt a jelenlegi tulajdonos kezébe került, legnagyobbbrészt agyonlegeltetett nyíres borókás, galagonya, fagyal, kecskerágó s Sparciummal kevert ritkás füves erdő volt, melyben alacsony törzsű, messze szétágazó koronával biró tölgyek és cserék állottak. Ilyen erdők még láthatók az uradalom belsejéből 1871-ben egy pör folytán kiszakított részeken. Mintegy három holdon természeti emlékként ilyen őserdő, melyben semmi használat sem folyik, az uradalom területén is fenntartott, bár a legelő marha károsításai hiányában ez magától záródik.

Ezek a régi rossz állományok annak idején ritkán tölgygel és cserrel telepítették alá makkrakás utján, melybe közbevetéssel és ültetéssel bükk és természetes uton gyertyánt elegyítettek. Ma már a füves, borókás helyek eltűntek. Egyes öreg nyíresek még állanak, de már alattuk van a sűrű tölgy és gyertyánfiatalos. Felejthetetlen az a szép kép, mit a fehér nyírfák alatt a zöld és sárga színek minden változatát mutató tölgy és gyertyán, és a helyenként egyesén közbeegyített tűzpiros levelű amerikai tölgyek az őszi napfénytől megaranyozva nyújtanak.

A sűrű ültetés, de meg a máshonnét (szlavoniai) hozatott magnak is köszönhető, hogy a fák, ellentétben a régi állományokkal, nem ágasbogasak, hanem sima, egyenes törzsűek. Természetesen ebben a gyakori erdőléseknek és ezek által elősegített természetes kiválasztásnak is nagy szerepe van.

A Szlavóniából hozatott magokkal véletlenül került ide mintegy 8 holdra a későn fakadó tölgy (*Quercus tardissima*), mely a fagyokat, hernyórágást és a lisztharmatot is kikerül. A ma még fiatal állományok kiváló gondnal ápoltatnak, hogy egykor szép magtermő fákká nőjjenek. A káldi kerület fordulója 80 év, de a rosszabb részek, hol tulnyomó a gyertyán, már 60—70-ik évben fokozatosan kihasználtatnak, a szép tölgyállományok azonban, előzőleg bükkal vagy gyertyánnal alátelepítve, 120—160 évig is fenntartatnak.

A *pornói kerület* a többi birtoktól távol, a szomhathelyi járásban (ma lajtai bánágban) fekszik, a t. sz. felett 240—300 *m* magasságban, homokos agyagon és agyagtalajon. Főfánem itt az

erdeifenyő tölgyel elegyítve és gyertyánnal alátelepítve. Igen szépek a 90-éves erdeifenyőállományok, melyek 40-éves gyertyánnal vannak alátelepítve. Itt is 80-éves a forduló, de a szép állományok tovább is fenntartatnak. Itt is az idős állományok alatt történik a felújítás. A tölgy és bükk makkrakással, az erdeifenyő vetéssel és természetes uton, a luczfenyő ültetéssel és természetes uton, a gyertyán természetes uton ujítatják fel.

Itt is, mint az összes többi kerületekben, a fiatalosok ápolását már korán kezdik. A nemesebb fanemeket elnyomó, kevésbé értékes vagy eltérbélyesedő példányokat s főleg a tuskósarjakat mielőbb eltávolítják. Minden olyan fanemet azonban, mely az értékesebbet növekvésében nem gátolja, eleinte meghagyják, mert ezek árnyékolják a talajt, hosszú ágtiszta törzsfejlésre serkentik a nemesebb fákat és értékes erdőlési anyagot szolgáltatnak. A 20—25-ik évtől kezdve a szükséghez képest minden 4—6 évben minden állományt átterdölnek, ami nemcsak a létért való küzdelemben segíti a nemesebb fajokat, hanem az elegyarányt is szabályozza. A rendszeren vezetett tisztítások és erdőlések és ezek következtében keletkezett sűrű, egyenes, egyenletes magról kelt állományok azok, amik a sárvári erdőkben meglepnek. Ennek helyesen való keresztülviteléhez természetesen nagy személyzet kell. Sárvárott egy erdőmester vezetése alatt egy erdőmérnök, három erdész és 11 erdőőr végzi az erdészeti és vadászati teendőket. Másik fontos dolog a kitűnő uthálózat. Lassanként minden 100—200 m-re készül egy kis nyiladék, hogy az erdőléseknél a fát csak 50—100 m-re kelljen kiközelíteni. A főutak két oldalt árkolva és rendszeren kavicsolva vannak.

Az erdő szépségeinek emelésére különös gond fordítatik. Egyes szép fák, mint az u. n. Banyafa (kb. 800 éves tölgy), a három bükk stb. természeti emlékként fenntartatnak, az erdő szebb helyeire egy-egy csementpad vagy emlékoszlop állíttatott.

A királyné és a királykisasszonyok az erdő minden részét számtalanszor lefestették és lefényképezték. Őfelsége is minden Sárvárott tartózkodása alatt sorra járja az erdő egyes részeit, hogy az ott folyó munkákat és ezek eredményeit megszemlélje.

Okt. 1-én Sárvárott lévén szabadságon, résztvettem a Szatmár nevű erdőrészben a Rábarpart és a mellette fekvő részek

bejárásán. Az ősz öreg ur nem az utakon, hanem a sűrűségekben át ment, hogy a Rába által legujabban elmosott részeket jobban láthassa s többször egész előadást tartott a másutt látott partvédelmi munkákról és az egyes fanemekről.

Sajnos, ezt az erdőbejárást egy óra mulva meg kellett szakítani, mert Ófelsége régi gyomorbaja következtében nagyon kimerült. Másnap ágynak dült és nem tudta folytatni a tervezett erdőbejárásokat.

A sárvári uradalom erdei Sárvár és mintegy 30 község közel 30.000 lakosát látják el részben vagy egészben tüzelő- és szerszámfával.

Minthogy a főelv, hogy a környék legyen elsősorban ellátva, csak kicsiben, az egyes háztartások szerint előjegyezve, kiki csak valódi szükségletének megfelelő részt kap szabott áron; főképp a szegény lakosságot látják így el, míg a vagyonosabbak szóbeli árveréseken vehetnek, de mindig csak kis mennyiségben s kizárólag saját szükségletükre. A szerszámfát a környék mesteremberei között osztják fel s csak ami már a környéken el nem kel, adják el kereskedőknek. A Sárvároitt lévő állami és közhivatalok összes személyzete 15°%, a m. kir. csendőrség 50°% árkedvezményben részesül a tűzifa vásárlásánál, kegyuraság czimén pedig évi 600 *ürm*-t ad ingyen az uradalom a plébániáknak és iskoláknak.

Sárvároitt egy villanyerőre berendezett vízszintes fűrész, Pornón pedig egy 1920-ban vizierőre berendezett villanytelep által hajtott fűrésztelepen vágják fel a fát deszkákká.

Ismertettem egy erdőt, melyben különféle talajviszonyainál és sokféle faneménél fogva sok érdekes tanulmányozni való akad. Az Erdészeti Lapokban Róth Gy. panaszkodik, hogy nincs kísérleti területünk, a május 15-iki számban pedig Majerszky sürgeti a gyertyán-fatermési táblák összeállítását, hogy a bükk és gyertyán növekedése közti különbséget lássuk, a kanadai nyárról, kőrisről, amerikai dióról nincsenek fatermési és fatömeg-tábláink, a gyéritések és különböző elegyítések, alátelepítések körében is még sok felderíteni és tanulmányozni való akadna.

Ma az államnak alig van erdeje és ujak telepítésén fáradozik, nem volna érdemtelen ezeket az erdőket behatóbban tanulmányozni, hol a szomszédban még látni a régi állapotot, a bajor királyi

erdőkben pedig a szakszerű kezelés eredményét. Oly nagy a különbség köztük, hogy a legegyszerűbb emberek is azt mondják: „olyan erdők azok, ahol mindig vágnak s még se látszik, hogy kivettek valamit, csak napról-napra szebb és értékesebb lesz“.

Bár sok magyar birtokos akadna, ki hasztalanul heverő területein ily erdőket telepítene, de ehhez szükséges, hogy III. Lajos bajor királytól megtanulják a gazdaság és erdő iránti érdeklődést és szeretetet.

Az erdélyi román agrártörvény.

A trianoni békeszerződésnek nevezett antant parancs folytán elvesztett területeink sorsa állandóan szívünkön fekszik. Ezer éven keresztül a miénknek vallott tölgyeseink minden susogása és fenyeveseink minden kis zúgása kell, hogy érdekeljen bennünket. Nagy szomorúságunkban örömmel állapíthatom meg, hogy érdekel is. Mély sebet üt lelkünkön, ha halljuk, hogy itt vagy amott az idegen bitorlók fejszéje vág bele a mi féltve őrzött, gyönyörű erdőállományainkba. Mennyivel fájóbb, mennyivel lélekkínzóbb az a hír, mely arról tudósít, hogy a románok által hozott, ugynevezett agrártörvény létében támadja meg erdeink egy részét.

A „demokratikus“ román állam ugyanis a nyár folyamán egy ily törvényt alkotott, hogy Erdély, Bánát, a Körösvidék és Maramaros agrár reformjával a nép boldogulásának alapját megvesse.

A törvény főcélja a falusi parasztbirtokok és más kis birtokok, valamint a községi legelők szaporítása, illetve kiegészítése, de emellett célul tüzi ki a községi erdők létesítését, illetve kiegészítését is.

A törvénynek első és második fejezetét, mely a föld népének földhöz juttatásával és a községi legelőknek kérdésével foglalkozik, nem akarom részletesebben ismertetni.

Általános tálékozás végett csak röviden emlitem meg, hogy a törvény az állam kisajátítási jogát a földbirtokoknak összes megművelhető részére kimondja. Ennek érdekében minden alakszerűség mellőzésével ugyan, de úgy intézkedik, hogy kiveszi a kisajátítható birtokokat a tulajdonos rendelkezése alól.

Teljes egészében kisajátítja a közérdekű célért működő jogi személyek, u. m. testületek, alapítványok, intézmények, iskolák, kórházak, megyék, községek stb. birtokait, s csak az egyház-községeknél tesz kivételt, mert ezeknek földjogosultságát bizonyos mértékig elismeri és úgy az egyházközségeknél, mint az egyházi személyeknél megállapítja azt a földterületet, amely részükre meghagyandó, illetve, ha az illetők annyival nem rendelkeznének, biztosítandó.

A birtokok megművelhető részének kisajátításánál két kategóriát állít fel a törvény, részben szintén a teljes egészében való kisajátítást rendeli el (jogi személyek birtokainál stb.), részben pedig a birtok fekvésének és a földigénylők számának figyelembevételével megállapítja azokat a maximumokat, amelyek a birtokosoknak meghagyhatók. Ez a tulajdonos által kezelt birtokoknál 50 és 500 kat. hold között váltakozik, a bérbe adott birtokoknál azonban sokkal alacsonyabb.

Az egyes birtokosoknak általában meghagyható földmaximum azonban végérvényesen nincs leszögezve, hanem az u. n. agrár-komiténak jogot ad a törvény arra, hogy egyes esetekben a körülmények mérlegelésével azt egészen 10. kat. holdig leszállíthassa.

Hogy mit rejt magában ez az intézkedés a magyar földbirtokokra nézve, azt nem kell bővebben fejtegetnem, de bizonyos hogy ott, ahol a törvényeket ma úgy magyarázzák, ahogy éppen a törvény végrehajtóinak tetszik, azok a *bizonyos körülmények*, amelyek a legerősebb mértékig való kisajátításhoz jogot adnak, igen sokszor fognak a magyar birtokosokkal szemben szerepelni.

Van ezeken kívül a szóban levő fejezetnek még két szakasza, amely közelebről érdekel bennünket. Ezek közül az egyik kimondja, hogy terméketlen területek, meredek oldalak, futóhomok- és szikes területek, tavak, patakok, mocsarak és nádasok kisajátítatnak oly célból, hogy ezek a területek, ha nagyobb komplexumot alkotnak, a politikai községeknek adassanak át, míg ellenkező esetben a szomszédos telekhez csatoltatnak.

A másik szakasz pedig úgy intézkedik, hogy az árterületek, meredek oldalak, futóhomokterületek, patakmedrek terjedelmükre való tekintet nélkül a községek vagy az állam részére megjavítás, illetve befásítás végett kisajátíthatók. Ha azonban az ilyen terü-

letek tulajdonosai arra kötelezik magukat, hogy ezt a műveletet 10 éven belül elvégzik, úgy a kisajátítás alól felmentést kaphatnak.

A községi legelők létesítésénél az az elv uralkodik, hogy minden községnek akkora legelőterületet kell biztosítani, amekkora a község normális állatállományának eltartásához szükséges.

E célra a teljes egészében kisajátított birtokokon kívül a magánbirtokok, közbirtokosságok, vagyonközségek legelőinek a törvény korlátain felül eső részét használja fel a törvény, de igénybe vesz ezeken kívül szükség esetén más területeket is.

A községi legelők kiterjedése a község családfőinek száma szerint van megállapítva, még pedig családfőkként havasokon 10 kat. hold, hegyvidéken 5 kat. hold, síkságon 2 kat. hold területtel.

A havasi és hegyvidéki községi legelők céljára a községhez és az erdők széléhez közel fekvő minden 20 kat. holdnál nagyobb kiterjedésű tisztást is igénybevehetőnek mond ki a törvény; kaszálók céljára pedig az erdő belsejében levő 10 kat. holdnál nagyobb tisztásokat sem kiméli meg.

Az állam kisajátítási joga a kisbirtokok létesítésénél általában a földbirtokoknak csak a megművelhető részére terjed ki, legelők létesítésénél pedig főleg csak legelőkre és kaszálókra, de hozzá nyúl a törvény az erdőhöz is mindenütt, ahol kitzűzött céljait másképen el nem érheti.

Kimondja, hogy az olyan vidéken, ahol a földigény nagy, az urbéres, közbirtokossági, községi, az 1913. évi X. t.-cz.-en alapuló társulatok és vagyonközségek erdei is kisajátíthatók. Hogy hű képét nyujtsak, meg kell itt említenem, hogy ezeknek az erdőterületeknek kisajátítása és más művelési ágban való kezelése az erdészeti hivatalok jóváhagyásától van függővé téve.

Házhelyek részére is kisajátíthatónak mondja a törvény az erdőket, ha az előirt kisajátítások által nyert területekkel az igényjogosultak ki nem elégíthetők. Falvaknál a község szélétől mérve 600 méteres, városoknál, fürdőhelyeknél, bánya- és ipartelepeknél pedig 1000 méteres körzetet állapít meg e célra.

Erdőterületeknek legelők céljaira való kisajátítását az államerdészet véleményének meghallgatása és az agrárkomité jóváhagyásának kikötése mellett ugyan, de szintén megengedi.

A törvény harmadik fejezete a községi erdők létesítésével, illetve a meglevők kiegészítésével foglalkozik és ennek a megvalósítása érdekében bámulatos szabad kezet nyújt a végrehajtott hatalomnak.

Kimondja:

1. hogy a teljes egészében kisajátítható birtokok erdei veendőek e célra igénybe. Ezt az előzők után könnyen megérthetjük, annál érthetlenebb azonban a törvénynek az az intézkedése, amely közvetlenül ezen erdők után az állami erdőket jelöli ki kisajátításra.

2. A jogi és magánszemélyek erdeit veszi sorra, még pedig különös meghatározása szerint a siksági és hegyvidéki erdőknél 100 kat. hold, a havasi erdőknél*) pedig 200 kat. hold kivételével, amely erdőterületek a birtokosoknak meghagyhatók.

3. A községi, urbéres, közbirtokossági, valamint meghatározása szerint minden községi jelleggel bíró erdőt is, amennyiben ezeknek az erdőknek kiterjedése a törvényben megállapított határt meghaladná.

Itt megemlíti a törvény, hogy a volt naszói II. román határőrezred községeinek erdei minden más kisajátító eljárás nélkül, mint községi erdők kezelendők. Ezeknek az erdőknek jövedelméből azonban részesülnie kell a volt határőrközségek minden lakójának, tekintet nélkül arra, hogy a határőrcsaládok leszármazottja-e vagy sem.

Végül 4. kisajátíthatónak mondja ki a törvény azokat az erdőket is, amelyeket az ingatlanok szabad forgalmát korlátozó 1917. évi 4000. M. E. számú rendeletünk alapján vettek meg.

A létesítendő községi erdők kiterjedését a község családfőinek száma szerint határozza meg. Földmivelő vidékeken minden családfő után 3 kat. hold erdőjogosultságot állapít meg, olyan vidékeken, ahol kevés a megművelhető föld, a lakosság megélhetését részben az állattenyésztés biztosítja, 5 kat. holdat, míg ott, ahol termőföldek nincsenek és a lakosság állattenyésztésen kívül házi faiparral is foglalkozik, minden egyes családfő után 7 kat. holdban állapítja meg a jogosultságot.

*) Hogy a havasi erdők elnevezéssel mily erdőt illet, erre legfeljebb a végrehajtási utasítás fog felvilágosítást nyújtani.

A községi erdők terjedelmének megállapításánál tekintetbe véteti az urbéri és közbirtokossági erdőket is. A véderdők kisajátítását megtiltja.

A kisajátítás alól mentesíti mindazokat az erdőket, amelyek bányák, vasgyárak és más faanyagot felhasználó iparvállalatok szükségletének fedezését szolgálják.

Az erdők kisajátítása és községi erdőkké való átalakítása a törvény szerint az állami erdészet véleménye és irányítása mellett hajtandó végre.

Ugy a meglevő, mint ennek a törvénynek alapján létesítendő erdők az állami erdészet igazgatása alá kerülnek.

A kisajátítási árat elsőfokon a megyei kisajátítási bizottság állapítja meg, másod- és végső fokon pedig a felebbezési bíróság (tábla).

Az erdők árának megállapításánál figyelembe véteti a törvény a faállomány fanemét és minőségét, az erdőnek a vasuti állomástól és a piactól való távolságát és azokat a közlekedési eszközöket, amelyekkel a fa ide leközelihető. A megállapított ár azonban semmi körülmények között sem haladhatja meg az 1913. évet megelőző öt évben azon a vidéken uralkodott középárat.

Ha elolvassuk ennek a törvénynek említett fejezeteit, szemünkbe tűnik egy pár hasznosnak látszó intézkedés, de ezeknek hatását is lerontja az az erőszakos, meggondolatlanul mindenre keresztül gázló törekvés, amely az egész törvényen végigvonul.

Elismerjük és tudjuk jól, hogy a mi régi törvényeink sok tekintetben revízióra szorulnak. Ezt a célt szolgálja is már nálunk egynéhány újabb törvényünk s remélhetőleg fogja is még szolgálni több, alaposan és jól megalkotott törvény is. Egy államnak sem lehet azonban új törvény alkotásánál meggondolt törekvése az, hogy a közgazdasági érdekek figyelembevétel nélkül, sőt azok egyenes kárára kifejezetten politikai célzattal olyan rendelkezéseket léptessen életbe, amelyek a nép egyes rétegeinek megnyerését szolgálják.

Ez lehet talán időlegesen jó nemzetiségi, de minden esetre igen rossz köz- és erdőgazdasági politika.

Mezőgazdasági szempontból nem óhajtom a törvény intézkedéseit bővebb bírálat tárgyává tenni, erdőgazdasági szempontból azonban leszögezni kívánom a következőket:

Erdőterületeknek különböző célra való igénybevételét nagy aggodalommal kísérem, mert nem látok a románok uralma alá került területeken kellő garanciát arra, hogy ezek a kisajátítások az általános köz- és főleg erdőgazdasági érdekek sérelme nélkül fognak keresztül vitetni.

Aggodalommal kell tekintenem a törvénynek azon felhatalmazása felé, amely némi korlátozással ugyan, de megengedi, hogy erdőterületek kisbirtokoknak, házhelyeknek és legelőterületeknek létesítésénél figyelembevehetőek legyenek.

Aggodalommal kell nézmem azt, hogy terméketlen területek, meredek oldalak, futóhomok- és szikes területek oly célból kisajátíthatók legyenek, hogy azokat, ha nagyobb területet alkotnak, politikai községeknek adjanak át, kisebbeket pedig a szomszédos birtokokhoz csatoljanak. Aggodalmamat nem enyhítheti az sem, hogy a törvény egy további intézkedéssel az összes ilyen és hasonló területeket megjavítás, illetve beerdősítés végett a községek, esetleg az állam részére kisajátíthatónak mond ki, nem annál kevésbé sem, mert a beerdősítés eredményes keresztülvitelében bizni nem tudok.

Aggodalommal kell nézmem a törvénynek azt a meghatározását, amely a létesítendő községi erdők nagyságának megállapítását attól teszi függővé, hogy a nép állattenyésztéssel foglalkozik-e vagy sem, s ha igen, milyen mértékig.

Lehet, hogy a törvény alkotói ezzel a meghatározással csak a nép megélhetési viszonyait akarták jellemezni, de nem lehet megnyugtató, ha egy törvény ilyen meghatározást foglal magában, mert annak dacára, hogy legelők biztosításáról külön történt gondoskodás, a nép soha ki nem elégíthető legelőhiánya folytán ez könnyen félremagyarázásra adhat alkalmat.

Nem helyeselhető a törvénynek az erdei tisztások kisajátítására vonatkozó intézkedése sem, mert azzal, hogy ezek a területek idegen kezekre kerülnek, az erdő még a legszigorubb ellenőrzés mellett sem óvható meg a különféle károsításoktól.

Hogy a kisajátítási árak a fent vázoltak szerint való megállapítása mennyire fogja elsősorban a magyar birtokosokat sújtani, azt fejtegetnem nem kell.

Az a törekvés sem lehet megnyugtató, amely mindenáron,

még az állami erdőknek feláldozásával is, községi erdők létesítését célozza. Kézenfekvő, hogy a fő indítók itt is a népnek minél jobban való megnyerése, amely a Károlyi-féle forradalom óta az állami erdőkkel szemben sok helyt különös ellenszenvvel viseltetik, nincs azonban kizárva, hogy ennek az intézkedésnek más, ma talán még ki sem fejthető, titkos rugói is vannak.

Ismerjük a községi erdeink államerdészeti igazgatását, amely Erdélyben elvileg ma is érvényben van, tudjuk főleg Kaán Károly „Erdőgazdasági politikai kérdések” című munkájából, hogy: „a községi, közbirtokossági erdőknek, valamint a volt urbéresek erdőbirtokának állami ellátása a legjobb szándék és nem egy irányban kifejtett jósikerű tevékenység daczára a mai rendszer mellett a kívánatos mértékben nem biztosítja az erdők fenntartásának és az erdők használatának azt az okszerű rendjét, mely az ország közigazdasági érdekeinek megfelel”. Tudjuk ugyaninnen, hogy: „az állami erdőhivatal tulajdonképen nem kezeli a reá bízott erdőket, végeredményében nem is ügyel fel azokra, hanem csak utbaigazitásokkal szolgál a kerületébe tartozó erdőbirtokosoknak”. Ezek olyan hiányai az 1898. évi XIX. t.-cz.-nek, amelyek mellett a megkívánt eredmény az integer Magyarországon szakképzett és fegyelmezett tisztikarral sem volt elérhető.

Mennyivel inkább kell aggodalommal tekintenünk ezeknek az erdőknek sorsa felé az Erdélyben uralkodó mai viszonyok mellett, ahol rendes, szakképzett tisztikar nem áll rendelkezésre és ahol — mint halljuk — nem a köz-, de mindenütt a magánérdekek nyomulnak előtérbe.

Az erdőgazdaság ellátásával szemben fennálló azon felfogásunk mellett, hogy az erdők, éppen a bennük folytatható gazdálkodás speciális voltára való tekintettel, csak nagyobb birtok-egységekben kezelhetők az erdőgazdaság követelményeinek megfelelően, nem képzelhetjük el, hogy nagy birtoktesteknek feldarabolása — s itt elsősorban az állami erdőkre gondolunk — jóra vezethet.

Teljesen sükségtelének, sőt határozottan károsnak látjuk ezt az intézkedést, mert erősen kiépitett állami szervezet és a közérdeket szíven viselő tisztikar mellett sem tudjuk elképzelni, hogy ezeknek a darabokra szaggatott erdőknek ellátása megfelelően keresztülvihető lenne. Kellő szakavatottság és hiányos ellenőrzés

mellett pedig — más Erdélyben még egy új törvény mellett sem képzelhető el — kimondhatatlanul káros következményeket fog maga után vonni.

Nekünk, kik ma tehetetlenül állunk ezzel a törvénnyel szemben, csak egy lehet az óhajtásunk, bárcsak megmentené a Mindenható az ez időszerint román uralom alatt sinylődő területünket attól, hogy ezek a papírra vetett intézkedések megvalósulhassanak.

— r. —

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Az Erdő- és Faügyek Orsz. Kormánybiztosának 1621/1921 K. B. számú rendelete a vidéki háztartások részére kiadható tűzifamennyiségek megállapítására vonatkozó korlátozó rendelet hatályának felfüggesztése tárgyában.

A „Budapesti Közlöny” 1919. évi október hó 5-én megjelent 123. számában kihíratott 4997/1919. M. E. sz. kormányrendelet 1., 2. és 3. §-ainak hatályát a 6218/1919. M. E. sz. kormányrendeletben gyökerező jogomnál fogva felfüggesztem.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Azokat a kihágási eseteket, amelyeket a rendelet megjelenése előtt követtek el, illetve amelyekben az eljárás a 4997/1919. M. E. sz. kormányrendelet alapján indult meg, tekintet nélkül erre a rendeletre, a hivatkozott kormányrendeletben foglaltak alapján kell elbírálni.

Budapest, 1921. évi november hó 14-én.

Kaán Károly

h. államtitkár

az Erdő- és Faügyek Országos Kormánybiztosa.

II.

Hivatalos közlemény.

Közhirre teszem, hogy a Szovát községi (Sopron vármegye) születésű Ábrahám József részére 1918. év augusztus hó 27-ik napján 1/H. szám alatt a vadőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány megsemmisülvén, ahelyett nevezett részére 1921. évi 1309. szám alatt az eredetivel egyenlő értékű hiteles másolat adatott ki.

Kelt Tatatóváros, 1921. évi október hó 16-án.

A szakiskola ig. helyett:

Illés Vidor

m. kir. főerdőtanácsos.

KÜLÖNFÉLÉK.

III. Lajos bajor király †. Magyar földön, sárvári birtokán hunyt el f. é. október hó 18-án a trónjáról elüldözött Lajos bajor király. Mintaszerűen berendezett sárvári birtokát rendkívül kedvelte és szívesen időzött ott. Azok a kartársak, akik 1890-ben a „nagy gyakorlat” alkalmával a sárvári birtokon megfordultak, bizonyára emlékeznek nemes alakjára, amint az erdőben tanárainkkal és velünk együtt költötte el ebédjét.

Béke hamvaira!

Halálozások. Kiss László m. kir. erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, f. é. október hóban Pétervására község határában, a cseripusztai erdőben hirtelen elhunyt.

Sternberg Frigyes földbirtokos, alapító tag (Budapest), elhunyt.

Cservenka Antal uradalmi erdész, rendes tag (Tóváros), f. é. október hó 2-án elhunyt.

Béke hamvaikra!

Személyi hírek. A m. kir. földművelésügyi miniszter *Teodorovits* Ferenc m. kir. főerdőtanácsost, sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatának elismerése mellett folyó évi október hó végével állandó nyugalomba helyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter H. *Karácsony* Sándor m. kir. főerdőtanácsost, sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatának elismerése mellett folyó évi november hó végével ideiglenes nyugalomba helyezte.

Thiringer János uradalmi erdőmérnököt gróf Endrődy Sándor Vépről Szentpéterfára (Vas m.) helyezte át s ottani uradalmának vezetésével bizta meg.

Gróf Jankovich Bésán Endre öreglaki hitbizományi erdőbirtokának vezetőjéül *Smid* László erdőmérnököt nevezte ki, aki most érkezett vissza négyhavi ausztriai és csehországi tanulmányutjáról, melyen 22 uradalom gazdaságát tanulmányozta.

Szporny Gyula erdőmérnököt a Jánospusztai Uradalom és Ipartelepek R.-T. erdőtanácsosává nevezte ki.

Janussek István m. kir. erdőtanácsost a pénzügyminiszter ideiglenes minőségű gazdasági szakértővé nevezte ki a m. kir. adóügyi utmutató és ellenőrző hivatalhoz.

Köszönetnyilvánítás. A m. kir. földmivelésügyi miniszter azért a hazafias áldozatkészségért, amely szerint Darvas Béla és nővére, özv. Kornis Gézáné 5000 (Ötezer), Klein Rudolf 200 (Kettőszáz) és a Belföldi Fatermelő és Erdőipar Részvénytársaság 5000 (Ötezer) koronát adományozott az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap javára, köszönetét nyilvánította.

A kopárfásítás megindítása ügyében a földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben a kir. erdőfelügyelőket utasítja a kopár és vizmosásos területek folytatólagos kijelölésére és az erdősítési munkálatok megindítására. (1921. évi 8884. sz.)

A sor- és csemetetávolság helyes megválasztása ügyében is adott ki a földmivelésügyi miniszter rendeletet, amely a helyenként alkalmazott tulságosan tág hálózatokat kifogásolja és a gyorsnövésű fánemeknél a $2 \times 2 m$, a lassabb növésűeknél a 2×1 méteres hálózatot jelöli meg, mint megengedhető szélső határt. Egyben a rendelet a mezőgazdasági közteshasználat idejét két évre korlátozza. (1921. évi 9542. sz.)

Az erdők törzskönyvében annak idején sok erdő nem vétetett fel, mert az illető terület a földadókataszterben nem volt erdőként kiüntetve. Ezek nagyrésze már kiirtatott. Másfelől sok időközben beerdősült terület sincsen felvéve a törzskönyvbe. A földmivelésügyi miniszter f. é. 82.718. sz. rendeletével a hiányok pótlására hívta fel a kir. erdőfelügyelősegeket.

A Fatermelők Behozatali R.-T. szindikátusa az elmúlt évben a legnagyobb fainség idején 5200 vagon cseh-szlovák tűzifát importált. A szindikátus megszűnt, azonban a részvénytársaság mint ilyen, továbbra is folytatja működését.

Vadat az antantnak. A „Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung“-nak, állítólag illetékes helyről nyert értesülése szerint, az antant 120 drb. szarvast, 63.000 drb. őzet, 660.000 drb. nyulat, 195.000 drb. fácánt, 75.000 drb. fácántojást és 6.000.000 (!) drb. foglyot követel Németországtól, a háború által elpusztított területek vadállományának helyreállítására. A szállítás idejéről és módzatairól Párisban tanácskoznak. (Pu)

Faóriások. A „Heimatschutzchronik“ nyomán a „Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung“ Németország néhány faóriásá-

ról közöl adatokat. E közlés szerint Németország legerősebb tölgye a mecklenburgi Ivenack-ban található. Kerülete 10·4 m; magassága 38 m.

42—43 m magas bükkfák Durganban 250—300 éves állományokat alkotnak.

A legerősebb hárs a Laage melletti Golchow templomkertjében áll. Kerülete 13 m. Átmérője 4 m.

Franzensbergben egy tölgy koronaátmérője 28 m. A faóriás kora pontosan meg nem állapítható, de körülbelül 1000 évesre becsülik. (Pu)

Izzó sodronnyal való fadöntés. Amerika egyes erdősegeiben már évek óta kísérleteznek — állítólag jó sikerrel — a fáknak villamossággal izzított sodronny útján való döntésével. Az alkalmas helyen felállított szállítható áramfejlesztőből vékony kábelek vezetnek az áramot a törzsekhez. Az áramkörbe vékony platindrótot kapcsolnak be, mely izzóvá lesz és állítólag gyorsan és könnyen égeti át a fatörzseket. (G.)

A talajművelésről, különös tekintettel a szikes talajok javítására *Küzdényi* Szilárd tanulságos füzetet írt, amely a szikes talajokra való vonatkozásaiban az erdőgazdát is közvetlenül érdekli. A füzet ára 200 K, beszerzési helye azonban nincs megjelölve.

Magyar Kertész Zsebnaptár 1922. Szerkeszti: *Füredi* Jenő, az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkára. Ára csinos kötésben 55 korona. Megjelent a „Pátria“ irod. váll. és nyomdai részvénytársaság kiadásában, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Kérelem. A főiskolai Atlétikai Klub (Sopron) kéri volt tagjait, hogy amennyiben a Klub alapszabályai birtokukban lenne, azokat neki megküldeni sziveskedjenek.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1921. évi október hóban.

A rövidítések magyarázata :

Az akácfa monografiája	--- = Am.	Hirdetési díj az E. L.-ban	--- = hd.
Alapítványi kamat	--- = ak.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna segélyalapítvány	--- = H. I. a.
Alapítványi tőketörlesztés	--- = att.	Hozzájárulás	--- = Hj.
Alapítványi tőkekiegészítés	--- = attkg.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	--- = ik.
Áltiszti segélyalap	--- = Asa.	Kedvezményes lapdíj	--- = kld.
Átfutó bevétel	--- = áb.	Kézpénzalapítvány	--- = k. a.
Báró Bánffy-D.-alapítvány	--- = BBa.	Külföldi fanemek tenyésztése	--- = Kft.
Bedő-Albert-alapítvány	--- = BAa.	Lakbér	--- = lb.
Bükkützifa romlása stb.	--- = Btr.	Lapdíj (Erd. Lapok)	--- = ld.
Egyéb bevétel	--- = Egy.	Legelő-erdők berendezése	--- = M. L.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	--- = EL.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	--- = EOT.
Erdészeti rendeletek tára	--- = Ert.	Népszerű növénytan	--- = N. Nvt.
Erdészeti zsebnaptár	--- = Npt.	Nyugdíjalap	--- = Ny. a.
Erdőmíveléstan	--- = Em.	Perköltség	--- = Prk.
Erdőrendezéstan (Bel.)	--- = Rz.	Postaköltség	--- = pk.
Erzsébet-királyné-alapítvány	--- = E. a.	Rendkívüli bevétel	--- = rb.
Értékpapírok kamatai	--- = Ék.	Szantner-Gyula-alap	--- = Sza.
A fenyőfélék fájának összehasonlító szövegtana	--- = Fösz.	Tagsági díj	--- = td.
Fából készült czukor és alkohol	--- = Fcza.	Tangens-táblázatok	--- = Tt.
Fatömegtáblák	--- = Ftb.	Gr. Tisza-Lajos-alapítvány	--- = TLa.
I. Ferencz-József-alapítvány	--- = I. F. J. a.	Wagner-Károly-alapítvány	--- = WKa.
Goldmann Henrik alap.	--- = GHa.	Üzemtervi nyomtatványok	--- = üz.
Hazánk házi faipara (Gaul-Károly)	--- = H. F.	Üzemköltségek	--- = ük.

Ajtay László td. 60.—. Antal János ld. 30.—. gr. Apponyi lengyeli erdőhiv.
ld. 120.—. Aprily Ernő Em. 100.—, üz. 27-50.

Berezsky Jenő Em. 100.—. Bárdos József Kín. 10.—. Balassagyarmati
erdőhiv. hd. 560-38. gr. Batthyányi Elemér att. 400.—, ak. 180.—.

Coburg hgi erdrend. Em. 100.—, pk. 10.—, üz. 1242-60. Csóka József
td. 60.—. Csik Imre ak. 40.—. Csik Gyula ak. 30.—.

Debreczeni erdőgazd. npt. 750.—, pk. 30.—.

Engel A. fiai Ftb. 15.—, pk. 5.—.

Földmiv. min. Ert. 390.—, ld. 150.—, hd. 635.—. Fodor Sándor üz. 20.—
Fujsz József td. 120.—, könyvek 315.—. Fiedler Jenő td. 120.—. Földhitelet.
ék. 16588.— + 1-82. Földi János Kakig. 100.—, ak. 80.—. Ferenczi Sándor
Am. 30.—. Faértékesítő hiv. Ert. 3730.—, hd. 715.—. Füzy Zoltán Kakig. 180.—,
ak. 20.—.

Györke Károly td. 60.—. Gödöllői erdőhivatal hd. 370.—.

Herédi Kálmán E. L. 15.—. Horváth István td. 60.—, könyvek 363.—,
pk. 35.—. Hegedüs Sándor ld. 60.—. Herrmann József npt. 25.—. Horváth
Rezső ld. 120.—. Hepke Artur td. 192.—. Horváth Lajos ld. 30.—.

Iker János ld. 30.—. Izabellaföldi hgi erdf. üz. 25.—, ld. 120.—.

Jankovich Bésán Endre gr. Ka. 4000.—.

Kihrer Hugó npt. 25.—. Kronberger és fia npt. 40.—. gr. Károlyi László
Em. 200.—, pk. 20.—. Kartalik József td. 60.—, npt. 20.—. Knelly Gyula hd. 22.—.
Kodolányi Gyula td. 140.—. Kővaliczky Vladimir td. 60.—. Kőszegi magpergető
pk. 8.—. Kretter Rezső áb. 90.—. Király Lajos üz. 20.—. Kőszegi fenyőmag-

pergető hd. 1200.—. Kutasi Béla Em. 200.—, pk. 20.—. n. Kiss Miklós örök. ak. 20.—. n. Kiss Pál ak. 100.—. Klein Zsigmond Kakig. 4500.—. Kondor Vilmos Kakig. 180.—, ak. 40.—. Kállay Zoltán td. 60.—, Nt. II/III. 16.—, Am. 15.—. Kachelmann Walter Kakig. 100.—.

Lehoczky János lb. 234.—, ük. 93.60. Lakatos József Em. 100.—.

Magyar Ágoston td. 140.—. Miklós István áb. 30.—. Milkovits Ferencz ld. 35.—. Máté István ld. 120.—, hd. 80.—. Máté János Em. 100.—, pk. 20.—.

Niedermann Árpád üz. 47.50. Nagykőrösi közbirt. hd. 485.—. Nagy Mihály td. 60.—. Neumann István td. 60.—.

Orosz Károly Em. 100.—. Onczay László Kakig. 100.—, ak. 40.—.

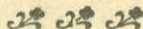
Rác Ferencz hd. 650.—. Répászky István td. 140.—.

Schery K. üz. 16.20, pk. 3.80. Subkegel Jenő ld. 120.—. Szabó Sándor Am. 20.—, Ftb. 25.—. Seemann N. npt. 25.—. Schmidt László üz. 27.50, pk. 5.—. Szeleczy János td. 60.—. Schrödel János ld. 35.—. Stehló János Nnl. II/III. 1611.—, Epk. 25.—. Stark Dezső td. 120.—. Szeged város I. F. J. a. 1142.16. Sándor Béla td. 60.—. Szukics János td. 60.—, Am. 15.—, Fcza. 5.—. Sarlay Iózssef üz. 27.50, E. L. 40.—.

Thobiás Gyula dr. Em. 100.—, pk. 10.—. Tatai szakiskola Am. 15.—, Em. 100.—, Rz. 50.—, Ftb. 105.—. Terray Gyula Kakig. 100.—, ak. 40.—. Tarcsay Lajos ld. 30.—.

Varga Gyula ld. 30.—.

Zsemlye Imre td. 140.—. Zbinyovszky Lajos td. 60.—. Zirczi apátság Ftb. 30.—.

Az „Erdészeti Lapok“ 1921. évi XXI—XXII. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDESZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 5 korona, állás-keresleti hirdetéseké 2 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 600 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfél-szeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Tiszta magyar keresztény cég		
ERDEZETEK ingyen és bérmentve!	KŐSZEGI FENYŐMAGPERGETŐGYÁR Erdészeti és gazdasági MAGNAYKERESKEDÉS, KŐSZEG (Vas megye). Csakis feltétlen megbízható terményeket szállítunk é. p.: BEL- ÉS KÜLFÖLDI TÜLEVELU ÉS LÖMBLEVELU MAGVAKAT, GYÜMÖLCSMAGVAKAT Legmegbízhatóbb beszerzési forrás! Gyors kiszolgálás! Tessék árajánlatot kérni! (6. XII. 4.)	Szerzői jog: M. P. P. K. K. K. K.
Erdészeti csemetekertek Kőszegen		

NEUSCHLOSS-LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T.

Központi iroda:

BUDAPEST, V., BALATON-UTCZA 2. SZÁM

Telefon 79—43., 156—54.

Gyárt: Szerszámnyeleket ipari és mezőgazdasági
célokra. Mezőgazdasági faszerszámokat,
mint kubikos talicskákat, kaszanyeleket, lapátokat, szekér-
alkatrészeket és szekereket, továbbá gyermekjátékokat és
sport faczikkeket, mint ródlikat, hockey botokat, torna-
felszerelést stb. Konyhaeszközöket, Iroda-, háló-, ebédlő-
és konyhabutorokat. Karossériákat. (1. XII. 9.)

LANGFELDER KÁROLY okl. gépészmérnök
BUDAPEST, KÁRPÁT-UTCZA 7/B.

Telefon 60—45. :: :: Távirati cím: GYRATING, BUDAPEST.

Azelőtt a **LANGFELDER V. GÉPGYÁR** tulajdonosa

FŰRÉSZ. ÉS FAIPARI TELEPEK építkezési, gépészeti, szállítási része.
MINDENMEMŰ ERŐTELEPEK tervezése, építés vezetése, esetleg megszerzése.
KÖLTSÉGVETÉSEK KIDOLGOZÁSA. SZAKTANÁCSKOZÁSOK. TŰZKÁR.
ÉS BIZTOSÍTÁSI BECSLÉSEK. ÜZEMEK ÁLLANDÓ ÉS IDŐSZAKOS ELLEN-
ÖRZÉSE. (2. XII. 9.)

NYILATKOZAT!

Országos erdőmérnöki irodámat, mely áll:

1. erdőmérnöki osztályból,
2. faértékesítő osztályból,
3. ingatlanforgalmi osztályból,

Budapesten, IX., **Ferencz-körút 14. sz. (Telefon József 63—70.)** helyeztem át. Kérem továbbra is az erdőbirtokosok és faigénylők szives támogatását.

Földmérést, parcellázást, erdőbecslést, üzemtervkészítést, faértékesítést és bármely ingatlan adásvételét vállalom.

Mérnöki műszereket bizományba veszek eladásra.

Kitünő tisztelettel

(4. X. 9.)

Dr. Schultz Károly
okl. erdőmérnök.

Erdőket, faállományokat

vesz a

Veszprémi Faipar r.-t., Veszprém.

Közvetítők jutalmaztatnak.

(3. X. 9.)

MAGYAR GAZDASÁGI ES KISVASUTI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., MÉRLIG-UTCA 3. SZÁM

Tervez, épít, finanszíroz és üzemben tart
erdői vasutakat
 és szállít ily vasutakhoz szükséges
felépítményi anyagokat és járműveket.

Vasuti anyagokból állandóan nagy rak-
 tárt tart és kívánatra készséggel szol-
 gál ajánlattal. (5. XII. 7.)

Segéderdőőri alkalmazást keres egy olyan egyén, ki már hosszabb ideig mint segéderdőőr volt alkalmazásban. 27 éves, nős, gyermektelen. Czim: Berek István, Bogyiszló, (Pest m.). (7. II. 2.)

Menekült m. kir kezelő erdőaltiszt (31 éves), ki házikezelés-
 nél 10 évi külső és belső (irodai) gyakorlattal, négy középiskolával,
 szakiskolával, kitűnő szakvizsgái bizonyítvánnyal rendelkezik,
 magánuradalomnál megfelelő állást keres. Cim: *Lampérth Bálint,*
Sirok (Heves m.). (8. IV. 3.)

DR. LAMM ANTAL

FENYÓMAGPERGETŐGYÁRA, KÖRMEND

Sürgőnyczim: DR. LAMM, KÖRMEND.

**Ajánl legmagasabb csiraképességű és telje-
 sen megbízható friss**

TÜLEVELÜ-, LOMBFA- és GYÜMÖLCSMAGVAKAT,

valamint külföldi specziális magvakat.

Kivánságra árajánlattal készséggel szolgálók.

.....

A legnagyobb főpapi és főuri uradalmak szállítója.

(9. VIII. 3.)

Szakvizsgázott, nős, 30 éves gyermektelen erdőőr, ki az erdészetnek minden ágában jártassággal bír, csemetekertnevelésben, duvadirtásban, nagyvadtenyésztésben, gazdasági munkában, mint munkafelügyelő, kulcsár, azonnali belépésre állást keres. Czim a szerkesztőségénél megtudható.

(10. II. 2.)

Az új üzemrendezési eljárásnak megfelelő üzemrendezések és revíziók vezetését, a gazdasági beosztás és a jövő gazdaság elveinek modern alapon való tervezését, az újabbkori erdőfelújítási technika körébe vágó eljárásoknak a helyi viszonyok figyelembevételével való megállapítását, valamint üzemtervek kidolgozását elvállalja ebben jártas szakember. A személyzet bevezetése, tanácsadás, sarjerdők kiméletes átalakítása szálerdők, szálaló erdők és egyéb különleges célokát szolgáló erdők berendezése. Fatömegbecslések, erdőértékmegállapítások, kárbecslések.

Megkeresések az Erdészeti Lapok kiadóhivatalába kéretnek (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.).

(11. III. 2.)

KERESZTÉNY CZÉG.

KERESZTÉNY CZÉG.

FARAGÓ BÉLA

magpergetőgyár és erdészeti csemetetelepei
ZALAEGERSZEG

Szállít hazai és külföldi fenyőmagvakat, u. m.: **pinus sylvestris, pinus austriaca, picea excelsa, larix europea, abies pectinata, pinus strobus, pinus Banksiana** stb., továbbá lomblevelű, u. m.: **ákác, gleditschia, juhar, éger, szil, magaskőris, amerikai kőris** és egyéb magvakat, valamint mindenféle hazai és külföldi gyümölcsmagvakat.

Erdészeti csemetetelepeim a békeviszonyoknak megfelelően átalakítottak s mindenféle tű- és lomblevelű csemeték szállítására képesek.

Üvegházi rózsák nagy választékban.

Árjegyzékkel, vagy kívánatra külön árajánlattal készséggel szolgálók.

CZÉGEM VÁLTOZATLANUL FENNÁLL!

Egyik volt alkalmazottam telepeim eddigi helyét, az általam eddig bérbé birt földet vette ki bérbé s megtévesztő reklámjával azt a hiedelmet kelti, mintha czégem megszűnt volna. Ezen körülményt ez uton vagyok bátor a n. é. erdőbirtokosság és igen tisztelt vevőim tudomására adni.

FARAGÓ BÉLA.

(13. II. 2.)

Sándor Imre, erdészeti magkereskedő és erdészeti csemétéket termelő czég, *Székesfehérvár*, ajánlja megbízható termékeit versenyárak mellett. Tavaszi szállításra úgy magvakban mint csemétékben előjegyzéseket elfogad és kér megbízásokat. (12. II. 2.)

Vadász vagy főerdőri állást keres nős, szakvizsgázott, 25 éves erdőaltiszt, ki a vadászat, vadtenyésztés és az erdőgazdaság terén gyakorlattal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. (14. II. 1.)

Hat középiskolát végzett, erős, jó megjelenésű, jó családból való fiatalember, ki az erdőgazdasági szakiskolába való felvételéig gyakorlati időt szeretne nyerni, a legnagyobb ambícióval szolgálatot teljesítene saját költségén uradalmi erdőgazdaságban. Szíves megkereséseket kér Radics István Zomba, Tolna m. (15)

Keresünk január hó elseji belépésre két szakvizsgázott, 28—36 éves gyakorlattal bíró erélyes, egészséges *erdőört*. Kezdőfizetés: készpénz 1200 K, 12 ürm. tűzifa, 5 q buza, 8 q rozs, 3 q árpa, 2000 □-öl szántó, naponként 2 liter tej és 1000 K borjuváltság, vagy 1 tehéntartás növendékével, 2 öreg sertés tartása (nyári) szaporulatával, évenként egy öltözet nyári ruha, 2 évenként egy téli ruha, szabályszerű lődj, természetbeni lakás.

Bizonyítványokkal vagy másolatokkal felszerelt kérvények gróf Esterházy Pál erdészeti igazgatóságához Bakonyszentlászló, Veszprém m. küldendők. (16)

Termelt bükk-keréktalpak eladása. 4736/1921. szám. — A visegrádi erdőgondnokságnál termelt erdei rakodón készletezett 18.000 bükk-keréktalp, 1000—1000 darabot magában foglaló eladási csoportokban, 1921. évi december hó 2-án délelőtt 11 órakor a gödöllői erdőhivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás útján eladásra kerül.

Az ajánlatok legkésőbb 1921. évi december hó 1-én déli 12 óráig nyújtandók be az erdőhivatalhoz.

Kikiáltási ár 1000 darabonként 10.500 korona, bánatpénz 10%.

Részletes felvilágosítást a gödöllői m. kir. erdőhivatal, vagy a visegrádi m. kir. erdőgondnokság ad.

Gödöllő, 1921. évi október hó 28.

(17)

M. kir. erdőhivatal.

Kinestári halászat bérbeadása. 4103/1921. sz. — A miskolci m. kir. erdőhivatal alárendelt ujhutai erdőgondnokság kezelése alatt álló és a diósgyőri várrom melletti 3 k. h. 1420 □-öl kiterjedésű tó halászati jogának az 1921. évi július hó 1-től 1927. évi június hó 30-ig terjedő hat évre leendő bérbeadása iránt alólirott erdőhivatalnál (Miskolcz, törvényszéki épület, földszint 42. ajtó) f. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 300 korona évi haszonbér.

Bánatpénz 30 korona.

Bővebb felvilágosítás a nevezett erdőhivatalnál és erdőgondnokságnál szerezhető.

Miskolcz, 1921. évi november hó.

(18)

Miskolczi m. kir. erdőhivatal.

Erdész magánuradalomban állást keres, hol jövője, becsületes munkája után megbecsülve, az egész életére biztosítva lenne. Megkeresésre okmányaival bemutatkozik vagy levélben nyilatkozik. Czim: Máté Lajos erdész, Lesenceistvánd, Zala m. (19—1.)

Árverési hirdetmény. 392/921. ikt. sz. — A nagykőrösi erdő közös birtokosság 1921. évi aug. 1-től 1927. évi július hó 31-ig terjedő (6) hat évi időre hasonbérbe adja a tulajdonát képező Nagy és Csókás erdőben, ugyszintén az e területek közt fekvő erdőközi rétbirtokokból az ő tulajdonában levő rétterületeken gyakorolható vadászati jogot.

Az árverés 1921. évi december hó 1-én délelőtt tiz (10) órakor lesz Nagykőrösön a városi szálloda emeleti disztermében.

Kikiáltási ár 50.000 korona, bánatpénzül ennek 10⁰/_o-át az árverés megkezdése előtt egy negyedórával készpénzben, vagy a nagykőrösi közs. takarékpénztár betéti könyvében kell az árverést vezető közös birtokossági elnök kezeibe letenni.

Az árverés a választmány jóváhagyása után válik jogerőssé, amikor is a bérlő köteles biztosítékul egy évi bérnek megfelelő összeget azonnal befizetni a közös birtokosság pénztárába.

Az évi bérösszeg minden év augusztus hó 1-én előzetesen egy összegben fizetendő. Utóajánlatnak nincs helye.

Az árverési feltételeket meg lehet tekinteni a jogosultsági erdőhivatalban (Városháza, emelet 2. számú szoba) naponta délelőtt kilencz (9) órától tizenegy (11) óráig.

Nagykőrös, 1921. évi november hó 15-én.

Dr. Joó Imre
a köz. birt. jegyzője.

(20)

Kovács Ferencz
köz. birt. elnök.

Pályázati hirdetmény. Erdészeti főiskolát jó eredménnyel végzett, 4—5 évi gyakorlattal rendelkező, feltétlenül egészséges erdőtiszt (lehetőleg nőtlen), erdészeti számadások és üzemek felülvizsgálatára való hatáskörrel, nyugdíjképes, mielőbbi belépésre kerestetik. Magyar és német nyelv tudása megkívántatik. Fizetés megállapodás szerint. Fényképpel ellátott, sajátkezűleg irt kérvények herczeg Esterházy hitbizomány kormányzóságához Kapuvár, Sopron megye küldendők. (21)

Pápa-ugodi hitb. uradalom erdőbirtokán a tél folyamán közel 40 drb. szabadban tenyésző élő szarvas — tenyésztésre alkalmas bika és tehén vegyesen — kerül eladásra. Bővebb felvilágosítás fenti uradalom erdőhivatalától Ugod, Veszprém megye kérhető. (22)

A Fatermelők Behozatali R.-T. felkéri a t. termelőket és bármiféle fakészlet tulajdonosait, hogy *eladási ajánlataikkal* az intézetet (IV., Bécsi-utca 2. III. em.) felkeresni sziveskedjenek, hogy így a közvetítők lehető kikapcsolásával altruista céljait annál is inkább megvalósíthassa. Ugyancsak felkéri az egyes közhivatalokat, fogyasztási szövetkezeteket és a t. fogyasztóközönseget, hogy főleg *tűzifa- és faszén-szükségleteiknek beszerzése végett nevezett intézethez forduljanak*, mely egyébként a „Futura“ alapítása. (23)

Vadász, lehetőleg német nyelvismerettel, faiskolai és befásítási jártassággal 1922. január 1-vel kerestetik. Ajánlatok teljes életleirással a gróf Deym János jószágigazgatóságához, Lesenczetomaj, Zala m. küldendők. (24. II. 1.)

Vizsgázott erdőaltiszt, mint erdővéd, ki az erdőszet minden ágában jártas, magyarul, németül tud, valamint egy erdőkerülő kerestetik. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlatok az oroszvári uradalomhoz (Moson megye) küldendők. (25)

Erdőőr kerestetik azonnali belépésre. Jó ajánlatokkal rendelkezők küldjék bizonyítványmásolataikat tápiószecsői uradalomnak (Pest megye). (26)

Az „Erdészeti Lapok“ 1921. évi XXI—XXII. füzetének tartalma:

	Oldal
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. I. Meghívó az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére	393
II. Felhívás a Horváth-Sándor-alapítvány jutalomdíjai tárgyában ...	394
<i>Scherg Károly</i> : A bajor király sárvári erdei.....	395
(— r): Erdélyi román agrártörvény	406
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. 1621/1921. K. B. rendelet a vidéki háztartások részére kiadható tűzifamennyiségek tárgyában	413
II. Elveszett szakvizsga-bizonyítvány tárgyában	413
KÜLÖNFÉLÉK. III. Lajos bajor király †. — Halálhírek. — Személyi hírek. — Köszönetnyilvánítás. — A kopárfásítás megindítása. — A sorés csemetetávolság. — Az erdők törzskönyve. — Fatermelők Behozatali R.-T. — Vadat az antantnak! — Faóriások. — Izzó sodronnyal való fadóntás. — A talajművelésről. — Magyar Kertész Zsebnaptár 1922. — Kérelem	414
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések (1921. október hó)	417
HIRDETÉSEK	I—VIII

